

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 นี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยวิธีสำรวจ (Survey Method) ความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 183 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,161 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2548 : 8) มีจำนวนสถานศึกษาตามขนาดและแต่ละอำเภอตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนสถานศึกษาและประชากรตามขนาดสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวมประชากร
ขนาดใหญ่	31	65	709	774
ขนาดกลาง	75	82	819	901
ขนาดเล็ก	77	77	409	486
รวม	183	224	1,937	2,161

ตารางที่ 3 จำนวนสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ที่ตั้ง (อำเภอ)	จำนวนสถานศึกษา			รวมสถานศึกษา แต่ละอำเภอ
	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	
เมืองกาฬสินธุ์	13	28	29	69
กมลาไสย	7	16	13	36
สหัสขันธ์	1	18	16	35
ร่องคำ	3	2	4	9
กิ่งอำเภอคอนจาน	4	5	5	14
กิ่งอำเภอสามชัย	3	7	10	20
รวม	31	75	77	183

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

โดยแบ่งชั้นประชากรตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา แบ่งประชากรตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ เพื่อให้ประชากรทุกอำเภอมีโอกาสถูกสุ่มตามสัดส่วน แล้วกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 2,161 คน โดยใช้ตารางวงจรมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608-609 ; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) ได้

จำนวน 326 คน กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างอย่างตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

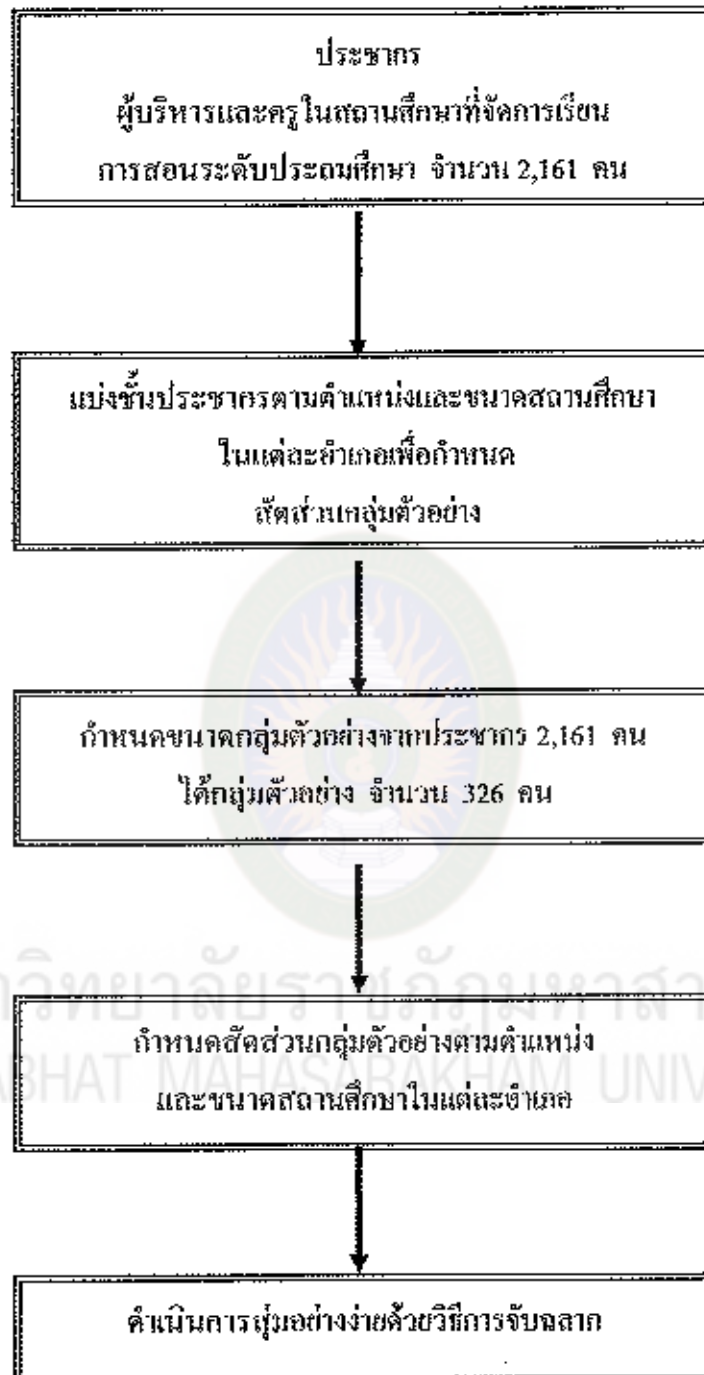
2.1 แบ่งชั้นประชากรตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาในแต่ละอำเภอเพื่อให้ประชากรทุกอำเภอมีโอกาสถูกสุ่มตามสัดส่วน ได้ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรตามขนาดสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

อำเภอ	สถานศึกษาขนาดใหญ่			สถานศึกษาขนาดกลาง			สถานศึกษาขนาดเล็ก			รวมประชากรตามสถานภาพแต่ละอำเภอ		
	ประชากร			ประชากร			ประชากร			ประชากร		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เมืองกาฬสินธุ์	30	336	366	29	303	332	29	162	191	88	801	889
กมลาไสย	13	162	175	20	181	201	13	84	97	46	427	473
สหัสขันธ์	2	14	16	18	186	204	16	70	86	36	270	306
ร่องคำ	7	66	73	2	20	22	4	24	28	13	110	123
กิ่งอำเภอดอนจาน	7	73	80	6	54	60	5	26	31	18	153	171
กิ่งอำเภอสหัสขันธ์	6	58	64	7	75	82	10	43	53	23	176	199
รวม	65	709	774	82	819	901	77	409	486	224	1,937	2,161

2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 2,161 คน โดยใช้ตารางของเครจจ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608-609 ; อ้างอิงมาจากบุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) ได้จำนวน 326 คน

2.3 กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 แสดงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้ที่มีต่อการปฏิบัติของสถานศึกษาในการการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วยตำแหน่งข้าราชการครูและ ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้าน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) (อ้างอิงมาจาก ; ยุทธ โภชวรรณ, 2545 : 141) จึงกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงระดับความคิดเห็นต่อ การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในแต่ละข้อ คำถามระดับใดระดับหนึ่งที่มีระดับเดียว และได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของสถานศึกษามากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของสถานศึกษามาก
คะแนน	3	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของสถานศึกษาปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของสถานศึกษาน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของสถานศึกษาน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 66 ข้อ แยกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	จำนวน	13 ข้อ
ด้านที่ 2	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน	15 ข้อ
ด้านที่ 3	การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	จำนวน	10 ข้อ
ด้านที่ 4	การดำเนินการใช้หลักสูตร	จำนวน	20 ข้อ
ด้านที่ 5	การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล	จำนวน	8 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการใช้หลักสูตรและด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือขึ้นเองตามกรอบภารกิจที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 7) โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนสัมมนาผู้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ 1-2
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็น โครงสร้างของเครื่องมือและข้อคำถาม สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบให้ความเห็นชอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น
4. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และ ความถูกต้องของการใช้ภาษา ซึ่งผู้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

4.1 ดร.โชนชัย อุดมบุญอุฎาณภาพ ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศ คิดค้นและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 (ค.ม.บริหารการศึกษากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ, สส.ค. หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ถูกต้องของแบบสอบถาม

4.2 นางสาวรุ่ง น้อยนาอาจารย์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 (ศท.ม.การประเมินศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของข้อความที่ใช้

4.3 นางเลิศจิระ สุระสิทธิ์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 (ศท.ม. วิจัยทางการศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกรวัด ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบเครื่องมือ

5. นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ความเห็นชอบ

6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-out) กับข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 50 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 คน ขนาดกลาง 10 คน ขนาดเล็ก 10 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ 5 คน ขนาดกลาง 10 คน ขนาดเล็ก 10 คน

7. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient)

8. ปรับปรุงแบบสอบถามโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

9. จัดพิมพ์เครื่องมือทดลองกับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2. นำหนังสือขอความร่วมมือและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอต่อผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
3. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยขออนุญาตให้ผู้ช่วยผู้วิจัยซึ่งได้รับการอบรมการเก็บข้อมูลแล้ว นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พร้อมแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน (ประมาณ 1 สัปดาห์)
5. ผู้ช่วยผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดทุกชุด จำนวน 326 ชุด
6. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการแปลความหมายของข้อมูล ที่พิจารณาจากระดับค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อ ตามช่วงระดับคะแนน (Class interval) 5 ระดับของบุณชม สรีระอาต (2545: 103) ดังนี้

4.51 -- 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติน้อย

1.00 -- 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแผนตารางประกอบคำบรรยาย

ความเรียง

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรอิสระตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2544 โดยใช้สถิติการเปรียบเทียบความแปรปรวนสองทาง Two-way ANOVA ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายความเรียง

3. ข้อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2544 ใช้การข้อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2544 ใช้การอ่านและแจกแจงความถี่และหาค่าเฉลี่ยร้อยละของข้อเสนอแนะแต่ละข้อนำเสนอ โดยการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือคือ
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach α - Coefficient)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติอ้างอิงที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมสองทาง (Two-way ANOVA)